

POLSKA IZBA RZECZNIKÓW PATENTOWYCH
POLISH CHAMBER OF PATENT ATTORNEYS

POLSKA IZBA RZECZNIKÓW PATENTOWYCH
ul. Madalińskiego 20 lok. 2, 02-513 Warszawa
tel./fax: 022 646-40-12, 022 646-41-43
e-mail: info@pirp.org.pl
www.rzecznikpatentowy.org.pl
NIP: 526-17-32-118

Warszawa, 6 września 2011 r.

PIRP – 2581/X/03/2011

Szanowny Pan
Senator Stanisław Piotrowicz
Przewodniczący Komisji Praw Człowieka,
Praworządności i Petycji Senatu RP

Szanowny Pan
Senator Piotr Zientarski
Przewodniczący Komisji Ustawodawczej
Senatu RP

Dot.: **projektu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 1342)**

Szanowni Panowie Przewodniczący,

Uprzejmie prosimy o przekazanie niniejszego stanowiska do wiadomości Członków Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji i Komisji Ustawodawczej przed posiedzeniem zaplanowanym na dzień 7 września 2011 r., na którym ma być rozpatrywana przedmiotowa ustawa.

Polska Izba Rzeczników Patentowych, Samorząd zawodu zaufania publicznego zraszający osoby uprawnione do występowania przed sądami powszechnymi, **wyraża głębokie zaniepokojenie kształtem przedmiotowego projektu ustawy**. Nowa regulacja, likwidując szczególnie postępowanie w sprawach gospodarczych powszechnie krytykowane za zbyt ni formalizm, nakłada jednak jeszcze bardziej rygorystyczne obowiązki na strony procesu cywilnego, również osoby fizyczne występujące bez profesjonalnego pełnomocnika. W opinii wielu ekspertów, **przepisy ustawy mogą naruszać przepisy Konstytucji RP**. Podobne obawy wyrażają najlepsi specjaliści w dziedzinie procedury cywilnej.

W związku z powyższym **prosimy o rozważenie możliwości odrzucenia ustawy w całości, względnie wniesienie poprawek do ustawy, w szczególności skreślenie pkt 28) w art. 1 ustawy dot. zmiany art. 207 k.p.c.**

Nie może budzić wątpliwości, że tak poważna **nowelizacja jednego z ważniejszych, systemowych aktów prawnych** nie powinna być dokonywana w takim pośpiechu, ze względu na jej znaczenie dla wszystkich, którzy będą uczestniczyli w postępowaniach cywilnych, niezależnie od ich roli procesowej. Takie zmiany wymagają spokojnej dyskusji merytorycznej z udziałem partnerów społecznych, a tego elementu zabrakło w toku aktualnie prowadzonych prac legislacyjnych.

W pełni trafna jest opinia uznanego procesualisty Pana prof. dr. hab. Andrzeja Zielińskiego, (przygotowana na zlecenie Biura Analiz Sejmowych), że niektóre projektowane zmiany przepisów Kodeksu postępowania cywilnego zwiększają w znacznym stopniu formalizm procesowy, który krępuje podmioty postępowania i może prowadzić do niepożądanych konsekwencji (nowe brzmienie art. 207 k.p.c.). Słusznie opiniodawca argumentuje, że **wskazywane utrudnienia formalno - procesowe mogą naruszać prawo do sądu gwarantowane w art. 45 ust. 1 Konstytucji RP**, które implicite zawiera w sobie prawo do odpowiedniego kształtowania procedury sądowej, zgodnie z wymaganiami sprawiedliwości i jawności. Słusznie również opiniodawca podnosi, że polski **Kodeks postępowania cywilnego już obecnie należy do najbardziej restrykcyjnych (sfomalizowanych) w Europie, a niektóre prezentowane zmiany pozycję tę umacniają.**

Największy niepokój naszego środowiska budzi uchwalona zmiana art. 207 k.p.c., w szczególności w zakresie jej zgodności z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP. Zgadza się z opinią Pana prof. Zielińskiego, że **proponowane w kwestionowanych regulacjach zmiany pozostają w rażącej sprzeczności z fundamentalnymi zasadami procesu cywilnego**, a mianowicie z zasadą prawdy, zasadą kontradyktoryjności oraz zasadą dyspozytywności formalnej (tj. prawem do dysponowania przez stronę czynnościami procesowymi), jak również są sprzeczne z zasadą prawa do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP) oraz art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności i innymi przepisami (m.in. art. 32 ust. 1 Konstytucji RP). Tak drastyczny rygorizm formalny nie znajduje uzasadnienia.

Co więcej, uchwalona przez Sejm zmiana idzie w przeciwnym kierunku niż aktualne orzecznictwo Sądu Najwyższego oraz Trybunału Konstytucyjnego, które zmierza do złagodzenia formalizmu postępowania sądowego, przy jednoczesnym zachowaniu dbałości o sprawny przebieg postępowania (vide np. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 maja 2008 r. w sprawie o sygn. P 18/07, uchylający art. 370¹ k.p.c., zgodnie z którym sąd odrzucał apelację niespełniającą wymogów formalnych, złożoną przez profesjonalnego pełnomocnika, bez możliwości uzupełniania tychże braków, jako niezgodny z art. 45 ust. 1 oraz art. 78 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej).

Przewidziane w projektowanym art. 207 § 3 k.p.c. uzależnienie możliwości złożenia pisma od uznania (zgody) sędziego prowadzi do nadmiernej, dyskrejonalnej władzy sędziego, jak również rażąco narusza zasadę równości stron procesu, a w skrajnych przypadkach może prowadzić do pozbawienia strony możliwości obrony swoich praw (np. brak możliwości złożenia pisma bez zgody sędziego i ustosunkowania się do twierdzeń strony przeciwnej, w konsekwencji może prowadzić do uznania przez Sąd faktów za przyznane, zgodnie z art. 230 k.p.c.). Zmiana taka narusza również fundamentalną zasadę wymiaru sprawiedliwości – dążenia do wydania orzeczenia zgodnego z prawdą (rzeczywistym stanem rzeczy) oraz zasady kontradyktoryjności i dyspozytywności (rozporządzalności).

Proponowana nowelizacja art. 207 k.p.c. może również skutkować brakiem możliwości zmiany powództwa w toku procesu (zgodnie z art. 193 § 2¹ k.p.c. zmiana powództwa może być dokonana tylko w piśmie procesowym) w sytuacji, gdy sąd odmówi stronie prawa złożenia pisma przygotowawczego.

Trudno też uznać za „przyspieszającą postępowanie” możliwość zwrócenia się do Sądu o wydanie postanowienia zezwalającego na złożenie pisma przygotowawczego (art. 207 § 3 k.p.c.). Sąd musi w tym celu wyznaczyć posiedzenie niejawne, na które może wezwać strony celem ich wysłuchania, przed podjęciem decyzji w tym przedmiocie (art. 207 § 4 k.p.c.). W tym przypadku Sąd zadecydować miałby również pośrednio o tym, czy strona w toku postępowania może zmodyfikować swoje roszczenie (zmiana powództwa, w tym rozszerzenie i ograniczenie, może nastąpić tylko w formie pisemnej, zgodnie z art. 193 § 2¹ k.p.c.), a także o tym, czy

strona może przedstawić dowody podważające zasadność pozwu. W przypadku spraw z zakresu ochrony własności intelektualnej, dochodzić będzie do sytuacji, gdy np. decyzja unieważniająca udzielenie prawa wyłącznego, która powinna mieć zasadnicze znaczenie w toku postępowania o naruszenie tego prawa, może zostać nieuwzględniona przez Sąd orzekający w sprawie.

W niniejszym stanowisku wskazanych zostało tylko kilka najprostszych przykładów regulacji pozostających w rażącej sprzeczności z fundamentalnymi zasadami procesu cywilnego; wad uchwalonej nowelizacji jest znacznie więcej, co potwierdza opinia sporządzona na zlecenie Biura Analiz Sejmowych przez Pana prof. A. Zielińskiego.

Mając nadzieję na uwzględnienie powyższego stanowiska w toku prac senackich, pozostaję z wyrazami szacunku

Z poważaniem –

Anna Korabela
Prezes
Polskiej Izby Rzeczników Patentowych

